

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. március 22.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2024/0068(COD)

8148/24
ADD 5

SOC 231
EMPL 133
ECOFIN 353
EDUC 99
JEUN 64
CODEC 885
IA 93

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. március 21.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2024) 68 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA [...] amely a következő dokumentumokat kíséri Javaslat az Európai Parlament és a Tanács irányelve a gyakornokok munkafeltételeinek javításáról és érvényesítéséről, valamint a szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszony elleni küzdelemről („a gyakornokokról szóló irányelv”) és Javaslat a Tanács ajánlása a szakmai gyakorlatok megerősített minőségi keretrendszeréről [...]

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: SWD(2024) 68 final.

Melléklet: SWD(2024) 68 final

Brüsszel, 2024.3.20.
SWD(2024) 68 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

[\[...\]](#)

amely a következő dokumentumokat kíséri

Javaslat

az Európai Parlament és a Tanács irányelve a gyakornokok munkafeltételeinek javításáról és érvényesítéséről, valamint a szakmai gyakorlatnak álcázott rendes munkaviszony elleni küzdelemről („a gyakornokokról szóló irányelv”)

és

Javaslat

a Tanács ajánlása a szakmai gyakorlatok megerősített minőségi keretrendszeréről

[\[...\]](#)

{COM(2024) 132 final} - {COM(2024) 133 final} - {SEC(2024) 97 final} -
{SWD(2024) 66 final} - {SWD(2024) 67 final}

A. Az uniós fellépés iránti igény

Milyen problémát kell megoldani?

Az EU-ban 3,1 millió gyakornok van, és a szakmai gyakorlatok iránti kereslet várhatóan nőni fog. A színvonalas szakmai gyakorlatok a munkaerőpiacra való belépést jelenthetik. [A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről szóló, 2014. évi tanácsi ajánlásnak](#) köszönhető javulás ellenére azonban **kihívások állnak fenn**.

Az első kihívást a **szakmai gyakorlatok** szakmai gyakorlatot biztosítók általi **problémás használata** jelenti, azaz az olyan jogellenes gyakorlatok, amelyek során a rendes munkaviszonyt szakmai gyakorlatnak álcázzák, vagy amikor a szakmai gyakorlatok nem felelnek meg a jogszabályoknak. A jogellenes szakmai gyakorlatot folytatókat megfosztják az uniós jogban, a nemzeti jogban vagy a kollektív szerződésekben rögzített jogaiktól. A második kihívást az **alacsony színvonalú** szakmai gyakorlatok jelentik, amelyekre, bár jogszerűek lehetnek, semmilyen vagy indokolatlanul alacsony javadalmazás, a szociális védelemhez való hozzáférés hiánya és/vagy az előírásoknak nem megfelelő tanulási elem jellemző. A harmadik kihívás a veszélyeztetett csoportok előtt álló akadályokból, a határokon átnyúló szakmai gyakorlatok akadályaiából és a távrolt folytatott/hibrid szakmai gyakorlatok kihívásaiból eredő **egyenlőtlen hozzáféréshez** kapcsolódik.

Ezek a problémák negatívan befolyásolják a(z) (fiatal) emberek munkaerőpiacra való belépését, megfosztanak egyeseket az őket megillető munkavállalói jogoktól, valamint növelik a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatát. Emellett tisztességtelen piaci versenyt teremtenek, állandósíthatják a strukturális munkaerőhiányt, és akadályozhatják az EU versenyképességét.

Mi e kezdeményezés várható eredménye?

Általános célkitűzése, hogy Unió-szerte javítsa a szakmai gyakorlatok használatát, színvonalát és az azokhoz való hozzáférést, hogy valódi tanulási és munkatapasztalatot biztosítsanak, megkönnyítve az oktatásból a munka világába való átmenetet és a munkahelyváltást. Konkrétan arra törekszik, hogy megerősítse az alkalmazandó jogszabályok végrehajtását, és támogassa a gyakornokokat a munkavállalói jogaikhoz való hozzáférésben, megelőzze a problémás szakmai gyakorlatokat, támogassa a méltányos munkafeltételeket (beleértve a díjazást és a szociális védelemhez való hozzáférést), valamint javítsa a szakmai gyakorlatok tanulási elemét és a gyakornoki lehetőségekhez való hozzáférést.

Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés?

Az uniós kezdeményezés hozzá fog járulni a Szerződésben foglalt, a fenntartható gazdasági növekedés és társadalmi haladás előmozdítására irányuló célkitűzések eléréséhez. Felfelé irányuló társadalmi konvergenciát eredményez, és növeli az egységes piac koherenciáját azáltal, hogy támogatja a tagállamokat az egyenlő versenyfeltételek biztosításában, az alkalmazandó szabályok érvényesítésében, valamint a gyakornokok következetes és méltányos szintű védelmének biztosításában az EU-ban. Bővíteni fogja továbbá a releváns készségekkel rendelkező (jövőbeli) munkavállalók körét, hozzájárulva a vállalkozások versenyképességéhez és a társadalmi befogadáshoz.

B. Szakpolitikai alternatívák

Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért?

A hatásvizsgálat négy szakpolitikai területet vizsgált meg: problémás szakmai gyakorlatok (A), a szakmai gyakorlatok alacsony színvonala (B), a szakmai gyakorlatokhoz való egyenlőtlen hozzáférés (C) és a hatály hiányosságai (D). Azért e szakpolitikai alternatívák kiválasztására került sor, mert az eredményesség, hatékonyság, koherencia és arányosság tekintetében ezek érték el a legmagasabb pozitív pontszámokat az alapforgatókönyvhöz képest.

Az **A szakpolitikai területen** az előnyben részesített alternatíva hatékony ellenőrzéseket és vizsgálatokat ír elő a nem megfelelő szakmai gyakorlatok és a szakmai gyakorlatnak álcázott munkaviszonyok felderítése és az azokkal szembeni végrehajtási intézkedések meghozatala érdekében, és ezt az uniós szinten meghatározott elemek nem kimerítő listája támasztja alá. Olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek támogatják az illetékes hatóságokat az értékelés során, valamint célzott támogatási intézkedéseket tartalmaz, hogy a gyakornokok érvényesíthessék jogaikat.

A **B szakpolitikai területen** biztosítja, hogy a munkavállalónak minősülő gyakornokokat ne részesítsék kedvezőtlenebb bánásmódban a munkafeltételek tekintetében, beleértve a díjazást, mint a velük összehasonlítható kezdő munkavállalókat, kivéve, ha azt objektív okok indokolják. Többek között ajánlásokat fogalmaz meg a méltányos/arányos díjazásra, valamennyi gyakornok tekintetében a szociális védelemhez és a mentoráláshoz való hozzáférésre, továbbá az írásbeli gyakornoki szerződések révén nyújtott tájékoztatás bővítésére vonatkozóan.

A **C szakpolitikai területen** a következő ajánlásokat tartalmazza: 1. egyenlő hozzáférés biztosítása a veszélyeztetett csoportok számára a szakmai gyakorlatokhoz, 2. a határokon átnyúló szakmai gyakorlatok megkönnyítése és 3. a távolról folytatott/hibrid szakmai gyakorlatok javítása. A **D szakpolitikai területen** a hatályt valamennyi szakmai gyakorlatra kiterjeszti.

Az előnyben részesített alternatíva az uniós jog értelmében munkavállalónak minősülő gyakornokokra alkalmazandó **irányelvből**, valamint az összes gyakornokra kiterjedő, **aktualizált tanácsi ajánlásból** áll.

Ki melyik alternatívát támogatja?

Az előnyben részesített alternatíva tükrözi annak az EUMSZ 225. cikke szerinti [2023. évi európai parlamenti állásfoglalásnak](#) a prioritásait, amely felszólította a Bizottságot, hogy aktualizálja és erősítse meg a szakmai gyakorlatok 2014. évi minőségi keretrendszerét, és alakítsa erősebb jogalkotási eszközzé. Választ ad továbbá az Európa jövőjéről szóló konferencia ajánlására, valamint a szakszervezetek és az ifjúsági szervezetek álláspontjára. A szubszidiaritással, az arányossággal és a jogszerűséggel kapcsolatos megfontolások miatt azonban az előnyben részesített alternatíva számos területen nem tartalmazza az ezen érdekelt felek által szorgalmazott, jogilag kötelező erejű intézkedéseket. A munkáltatók egyetértének az előnyben részesített alternatíva általános célkitűzésével és legtöbb szakpolitikai alternatívájával, de ellenzik a jogilag kötelező erejű intézkedést, és nem jogalkotási intézkedést szorgalmaznak.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva előnyei?

Szociális előnyökkel fog járni a gyakornokok számára, mivel visszaszorítja a problémás és alacsony színvonalú szakmai gyakorlatokat. Emellett azt fogja eredményezni, hogy kevesebb gyakornok vesz részt túlzottan hosszú szakmai gyakorlaton, beleértve az ugyanazon munkáltatónál végzett ismételt/egymást követő szakmai gyakorlatokat. A gyakornokok számára emellett előnyök lennének a jobb tanulási lehetőségek, a méltányosabb díjazás és a szociális védelemhez való jobb hozzáférés. A végrehajtástól függően ez akár 1,5 millió fizetés nélküli gyakornokot és 300 000 fizetett gyakornokot is érinthet, akik nem élveznek teljes körű szociális védelmet. A munkavállalónak tekintett gyakornokok egyenlő bánásmódban fognak részesülni az ugyanazon a munkahelyen dolgozó más/kezdő munkavállalókkal összehasonlítva, kivéve, ha az eltérő bánásmód objektív okokkal indokolható. Az előnyben részesített alternatíva a veszélyeztetett csoportokba tartozó gyakornokok, köztük a fogyatékkal élő személyek számára is hozzáférhetőbbé tenné a szakmai gyakorlatokat.

Az előnyben részesített alternatíva várhatóan **gazdasági előnyökkel jár a szakmai gyakorlatot biztosítók számára,** akik tisztességesebb piaci versenyben vennének részt. A képzettebb munkaerőnek köszönhetően a termelékenységből és versenyképességből származó előnyök is hasznosak lennének a munkáltatók számára. További előnyök származnának a jobb munkaerőpiaci megfeleltetésből és a magasabb megtartási arányokból, amelyek csökkenthetik a munkáltatók keresési, megfeleltetési és munkaerő-felvételi költségeit. A szakmai gyakorlatot biztosítók számára előnyös lenne a jelöltek szélesebb és sokszínűbb köre.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva?

Az előnyben részesített alternatíva **fő költségei** a munkaerőköltségek esetleges növekedéséhez, valamint az igazgatási vagy bírósági eljárásokhoz és szankciókhoz kapcsolódnak. Ezek csak azokra a szakmai gyakorlatot biztosítókra vonatkoznának, amelyek esetében az ellenőrzések és vizsgálatok problémás szakmai gyakorlatokat és alacsony színvonalú szakmai gyakorlatokat azonosítanak. Emellett költségekkel jár az új rendelkezésekhez való alkalmazkodás, valamint a gyakornokokra és a szerződéseikre vonatkozó információk (kérésre történő) átadása az illetékes hatóságok részére.

Néhány érdekelt fél aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy ezek a költségek csökkenthetik a szakmai gyakorlatok, különösen a fizetett szakmai gyakorlatok kínálatát. Az ilyen potenciálisan megszűnő szakmai gyakorlatok többsége a kezdeményezés céljának megfelelően valószínűleg problémás és/vagy alacsony színvonalú szakmai gyakorlat. A fizetett szakmai gyakorlatok visszaszorulására gyakorolt hatás várhatóan csekély lesz, tekintettel a szakmai gyakorlatot biztosítók számára biztosított előnyökre, a demográfiai tendenciákra és a szűk munkaerőpiacokra.

Hogyan érinti mindez a vállalkozásokat és a kkv-kat?

A kkv-k nagyobb gyakornoki körrel fognak rendelkezni, és egyenlőbb versenyfeltételeket fognak élvezni, ami elősegíti versenyképességüket.

Jelentős lesz-e a nemzeti költségvetésekre és a közigazgatásra gyakorolt hatás?

A nemzeti hatóságok hatékonyabban tudnák felderíteni és visszaszorítani a szakmai gyakorlatnak álcázott munkaviszonyt. A megnövekedett adó- és társadalombiztosítási bevételek, a kiszabott bírságok, valamint a szociális védelemre és az aktivizálásra fordított kiadások csökkenése pozitív hatást gyakorolna az állami költségvetésekre. A költség főként a nemzeti szabályozási keretek végrehajtásából, az ellenőrző hatóságok kapacitásának

megerősítéséből és a bejelentési csatornák létrehozásából fakadna. Csekély negatív költségvetési vonzata akkor lehet, ha a szakmai gyakorlatot biztosítók úgy döntenek, hogy csökkentik a fizetett pozíciók teljes számát.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

Az előnyben részesített alternatíva várhatóan jelentős pozitív hatást gyakorol az alapvető jogok Unión belüli biztosítására.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?

Az irányelv értékelésére – a kétéves átültetési időszakot követően – a hatálybalépésétől számított 5 év elteltével, az ajánlás értékelésére pedig az elfogadását követő három éven belül kerül sor.